

CEAUȘESCU, PETRESCU: DOUĂ FAMILII LA PUTERE

Apariția lui Nicu Ceaușescu la tribună a fost primită fără entuziasm de public. Nouă minute de discurs, fără interurperii și răsplătit cu puține aplauze FOTO: AGERPRES

Leonardo Coen scria în *La Repubblica* de la 23 noiembrie 1989 despre paradoxul unei țări în care, deși aproape toți locuitorii erau membri de partid, puterea era deținută de doar două familii: Ceaușescu și Petrescu.

„Sofica Pacia este o doamnă frumoasă, cu părul grizonat sub un batic alb-vine din satul Micăsasa, cu 870 de locuitori de naționalitate română, inconjurat de lanuri de porumb, grâu și in, îmbrăcată într-un elegant costum național din regiunea Sibiului, unul din cele 40 de județe ale României. Județ care îl are în fruntea sa pe fiul conducătorului, Nicu

Ceaușescu. Doamna, membră cooperatoare, își reprezintă conștientii la congres și este bucuroasă să schimbe câteva vorbe cu noi. Spune cu cochetărie că are 44 de ani, dar are doi fii și este deja bunică. Are o vacă, trei porci și șase oi, care sunt, bineînțeles, la dispoziția cooperativei sale. „Una peste alta, noi o ducem bine. Nu avem probleme de aprovizionare. Sunt o țărancă, nu am multe clase, dar am fost aleasă să îmi reprezint tovarășii aici, la București. Singura noastră grijă este recolta, pentru că pământul nostru este poluat de deșeurile care vin de la Copsa Mică, un oraș vecin cu o industrie chimică foarte dezvoltată.

Au avut loc câteva discuții cu directorii acestei fabrici. Am reușit să instalăm filtre care să ne protejeze mediul.” Doamna Pacia este unul din cei 615.000 de membri ai Partidului care au luat cuvântul în adunările generale ale organizațiilor de bază în pregătirea acestui congres. Din aceste ședințe de lucru au reieșit 462.160 de propuneri pentru elaborarea documentelor finale ale congresului. Și acum ei se află la Sala Palatului din București, printre cei 3.300 de delegați, uniți cu toții în jurul tezelor și directivelor expuse de Nicolae Ceaușescu.

Dezbaterile acestor zile sunt în realitate un imn de slavă pentru conducătorul partidului, care ascultă intervențiile tovarășilor cu atenție, dând din cap în semn de aprobare, printre aplauze și ovaiții, pe care le interrupe tot el cu un semn de mână hotărât. Nimic nu s-a schimbat de la aplauzele prelungește de luni, când Ceaușescu și-a făcut intrarea sub lumina reflectoarelor și și-a prezentat raportul de 142 de pagini, document la care au făcut referire toți ceilalți oratori, fără excepție, inclusiv soția sa, Elena (care a vorbit marți).

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL ZILEI

La București s-a desfășurat a patra zi a Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Guvernul de la Budapesta a ignorat evenimentul, fără a trimite un mesaj la București. „Oamenii muncii” din întreaga țară au trimis telegrame de salut pe adresa „marei forum al comuniștilor”.

„Ziua copiilor” la Congres

Organizatorii Congresului al XIV-lea au pregătit pentru ziua a patra un „moment emoționant” – un grup de pionieri și șoimi ai patriei au urcat la prezidiu pentru a

roști „vibrantul mesaj prin care, în versuri inaripate, se aduce un omagiu partidului și secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru copilăria fericită, pentru minunatele condiții de viață și învățatură asigurate, pentru grija părintească față de copiii României socialiste”. „Profund marcat” de cuvintele tinerilor, Nicolae Ceaușescu le-a răspuns de la tribuna Congresului: „Trebuie să facem astfel încât Congresul nostru să adopte asemenea hotărâri care să asigure ca soimii patriei, pionierii, copiii țării noastre să trăiască în comunism”.

(Continuare în pag. a II-a)

Toamna fierbinte a Congresului al XIV-lea

În toamna anului 1989, pentru omul de rând părea că erau condiții reale pentru ca elitele partidului-stat să îl răstoarne pe dictatorul Nicolae Ceaușescu de la putere. În ciuda faptului că se schimbaseră multe în regimurile comuniste est-europene, membrii conducerii de partid și de stat au lăsat Congresul al XIV-lea al PCR să decidă. Și acesta l-a reales pe Ceaușescu în funcția de Secretar General. Nemulțumirea populației a atins cote maxime.

România se aștepta la o schimbare în acea toamnă deoarece, o dată cu venirea la conducerea Uniunii Sovietice a lui Mihail Gorbaciov în 1985, statele din cadrul Tratatului de la Varșovia începuseră să se pregătească de o viață politică democratică, demers care a dus la prăbușirea comunismului după patru ani. Deja în 1989, în Ungaria fusese acceptată ideea pluralității politice, în Polonia liderii sindicatului liber Solidaritatea fuseseră abolit rolul conducător al partidului comunist, în Bulgaria conducerea fusese preluată de o grupare reformistă,

în China se desfășura mișcarea democratică a studenților din Piața Tiananmen (înăbușită în sânge în iunie), în Germania de Est fusese dărâmat Zidul Berlinului.

Focul mocnește

Nu numai România părea incrementată în timp. Nicolae Ceaușescu nu era dispus să renunțe la putere și Congresul de la 20-24 noiembrie 1989 a fost perceput drept încă o mascaradă a regimului. În țară focul mocnea. Prin intermediul posturilor de televiziune iugoslave, ungare, bulgărești și rusești, precum și de postul de radio Europa Liberă, românii aflaseră despre transformările prin care trecea Europa Centrală și de Est. În plus, politica economică a lui Ceaușescu (inclusiv proiectele de construcții faraonice și un regim de austeritate menit să permită României să-și plătească datoria externă) era considerată responsabilă pentru penuria extinsă din țară; în paralel cu creșterea dificultăților economice, Securitatea era omniprezentă, făcând din

România un stat polițienesc. Totuși, ceva-ceva începuse să se miște prin țară. În martie 1989, activiști de frunte ai PCR protestaseră printr-o scrisoare deschisă împotriva politicii economice a lui Ceaușescu (Scrisoarea celor șase), după cum au auzit românii la Radio Europa Liberă.

Jurnalul istoric

La 13 octombrie 1989, scriitorul Liviu Ioan Stoiciu a semnat, după cum chiar el declară în al său „Curriculum Vitae legat de Securitate” publicat după Revoluția din Decembrie 1989, „Apelul împotriva nesfârșirii lui N. Ceaușescu la al XIV-lea Congres al PCR”, alături de Doina Cornea, Dan Petrescu, Liviu Antonesei, Liviu Cămpășanu, Dinu Gheorghiu, Dinu Gheorghiu, fiind urmărit pas cu pas, „la vedere” de securiști, nu numai el, ci și soția și fiul, după cum declară autorul. „Mi s-a înscenat și o excecție fizică, nedusă la capăt”, adaugă el.

(Continuare în pag. a II-a)

Cum l-a anunțat Gorbaciov pe președintele RSR de reuniunea de la Malta

În contextul schimbărilor politice radicale, care au avut loc în vara și toamna anului 1989 în Polonia, Ungaria, RDG, Cehoslovacia și Bulgaria, liderul sovietic Mihail Gorbaciov s-a străduit să mențină în sfera de influență a Kremlinului toate statele membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia (OTV). Această concluzie rezultă cu claritate din scrisoarea trimisă lui Nicolae Ceaușescu de către Mihail Gorbaciov, chiar în timpul desfășurării Congresului al XIV-lea al PCR (20-24 noiembrie 1989).

Conținutul documentului trimis de liderul sovietic se regăsește în nota de la 23 noiembrie 1989 (pe care o edităm în continuare), întocmită pentru liderul suprem al PCR de către Constantin Olteanu. Patru zile mai târziu, Nicolae Ceaușescu, a trimis o scrisoare de răspuns lui Mihail Gorbaciov, prin intermediul lui E.M. Tiajelnikov, ambasadorul URSS la București. (P. Opreș)

NOTĂ

La 23 noiembrie a.c., tovarășul secretar Constantin Olteanu l-a primit pe E.M. Tiajelnikov, ambasadorul URSS la București, la cererea acestuia.

Cu acest prilej, ambasadorul sovietic a menționat că a fost însărcinat să transmită tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, din partea tovarășului Mihail Sergheevici Gorbaciov, secretar general al CC al PCUS, președintele Sovietietului Suprem al URSS, următorul mesaj: „Dragă tovarășe Nicolae Ceaușescu, în aceste zile se încheie pregătirile pentru întâlnirea cu președintele SUA, G. Bush. Deși în vederea acestei întâlniri nu există o ordine de zi convenită în prealabil, una din temele centrale va privi, credem, procesele ce au loc în Europa răsăriteană, aspectele internaționale ale acestora, influența asupra situației din Europa

și din lume. În orice caz, sunt semnale din partea americanilor în această privință. În dezbaterile acestor probleme intenționăm să pornim de la pozițiile noastre principale, examinate în cadrul Consfățuirii de la București a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, al recentei întâlniri a miniștrilor Afacerilor Externe ai statelor noastre, care s-a desfășurat la Varșovia.

Poate fi vorba, în primul rând, despre următoarele: 1. Temelia relațiilor Uniunii Sovietice cu celelalte state, inclusiv cu aliații noștri, o constituie recunoașterea dreptului suveran al fiecărui popor de a-și alege calea propriei sale dezvoltări. O asemenea recunoaștere trebuie să fie reciprocă, intrucât fără aceasta nu este posibilă o dezvoltare internațională constructivă.

(Continuare în pag. a III-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

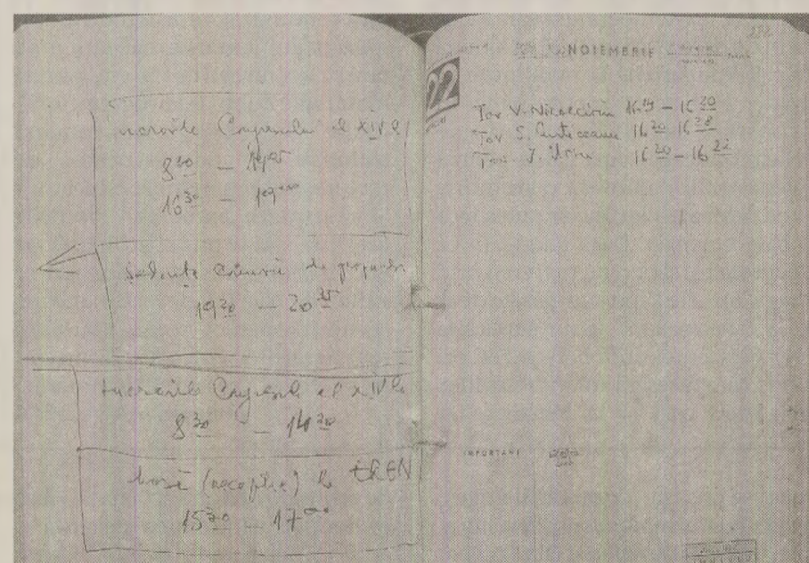
Au continuat lucrările Congresului al XIV-lea. Între orele 8:30-14:05 și 16:30-19:00, Elena Ceaușescu fusese și ea prezentă.

După ce delegații s-au dus la cină, Tovarășa a ținut o ședință cu „comisia de propuneri” între orele 19:20 și 20:35. Așa se exersa democrația după „principiul centralismului democratic”: cel din vârful ierarhiei decidea „propunerile” subalternilor. Orice propunere „statutară” era aprobată apoi în unanimitate.

Cu o zi înainte, Elena Ceaușescu luase parte la ședința plenară a Congresului între orele 9:00 și 14:05. Înainte de a începe ședința secțiunii a doua (ora 16:30), se întâlnise în biroul ei cu Curticeanu, Nicolociu și Ursu. A părăsit ședința de după-amiază la orele 17:40 și s-a izolat iarăși, în săliță, cu Bobu și Radu. De la ora 19:05 (nu se știe până când), celor trei li s-a alăturat și Nicolae Ceaușescu.

Multe lucruri se petreceau în culise-

le celui din urmă Congres al PCR! O relatează a lui Ion Coman este relevantă. „Și eu am făcut, ca și ceilalți, oficiul de gazdă, mi-a relatat fostul secretar al CC al PCR. Primirea la aeroport a delegaților străini, să stai cu ei în pauze și să-i întreții... Și unul dintre delegații din Israel m-a anunțat, după două zile, că trebuie să plece că el are altă misiune. Bine, zic, mai sunt două zile de congres... Poate vrei să servim mâine seară masa împreună, ca să avem un schimb de păreri. Și am mâncat împreună la Hotel București unde erau cazați toți delegații în ideea că nu trebuiau mașini până la Sala Palatului. Împreună cu un translator. Iar el îmi spune ceva extraordinar: Domnule Coman, dacă dvs. – se referea la țară – mai rezistați doi ani, nu vă mai mișcă nimeni din loc. Eu vă rog să rețineți că cercul s-a strâns puternic în jurul vostru.” Voia să vorbească cu Ceaușescu. L-am asigurat că în acea seară, cel târziu a doua zi dimineața

ii voi aduce la cunoștință. Iar hotărârea îi va aparține lui Ceaușescu. Am făcut-o. Și l-a primit. Era o informație că nu mai era dorit pe plan

internațional. Și nici de populație.” Ceaușeștii însă nu mai plecau de mult urechea la sfaturile nimănui. Lovinia BETA

CALENDAR

23 noiembrie (joi)

Soarele a răsărit la 7:22, a apus la 16:42 Luna a apus la 2:27, și a apus la 14:03 Sărbătoare creștină: Cuv. Antonie de la lezerul-Vâlcea; Sf. Ier. Amfilohie (Dezlegare la ulei și vin)

S-a întâmplat la

23 noiembrie 1989

● Comitetul politic special al Adunării Generale a ONU a adoptat un proiect rezoluție în care se propunea ca 1992 să fie proclamat „Anul internațional al Cosmosului”. Documentul chema toate statele, îndeosebi pe cele care dispuneau de tehnologie aerospațială, să prevină militarizarea, ca și poluarea Cosmosului

● La Varșovia a avut loc o ședință a Biroului Politic al CC al Partidului Muncitoresc Unit Polonez. Au fost dezbătute probleme legate de pregătirile în vederea desfășurării celui de-al XI-lea Congres al PMUP, raportul în legătură cu activitatea CC și îndeplinirea celui de-al X-lea Congres.

● Președintele SUA, George Bush, a avut convorbiri cu ministrul de Externe al RFG, Hans-Dietrich Genscher, în cursul cărora au fost examinate relațiile Est-Vest, precum și o serie de aspecte ale situației internaționale. Ramona VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

23 NOIEMBRIE

De la Mihai Dinu Gheorghiu: Dan Petrescu nu mai e arestat. A vorbit cu socrii lui la telefon. Avertizez Europa Liberă, BBC-ul, Vocea Americii, ziarele. (Arestat propriu-zis n-ar fi fost nici înainte, după cum mi-a comunicat mai târziu Dan Petrescu, notă ulterioară M.L.). Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 232

Fr. Mitterand, președintele Franței, despre România, apropo de mișcările de eliberare existente în celelalte țări din est: „La București, tăceri! O tăcere ca un strigăt!”. Poem scurt, trist, deprăntant.

Titel Constantinescu, Frica și... alte spaime, București, Editura Victor Frunză, 1996, p. 340

Ce caut eu în America? Aceași perplexitate, după patru ani și mai bine, mă domină. Oare sunt gata moartă? Cine sunt? Mai sunt? De ce mai sunt?

Nina Cassian, Memoria ca zestre, Cartea a III-a, 1985-2005, București, Institutul Cultural Român, 2005, p. 91

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Copiii spun adevăruri trăsnete

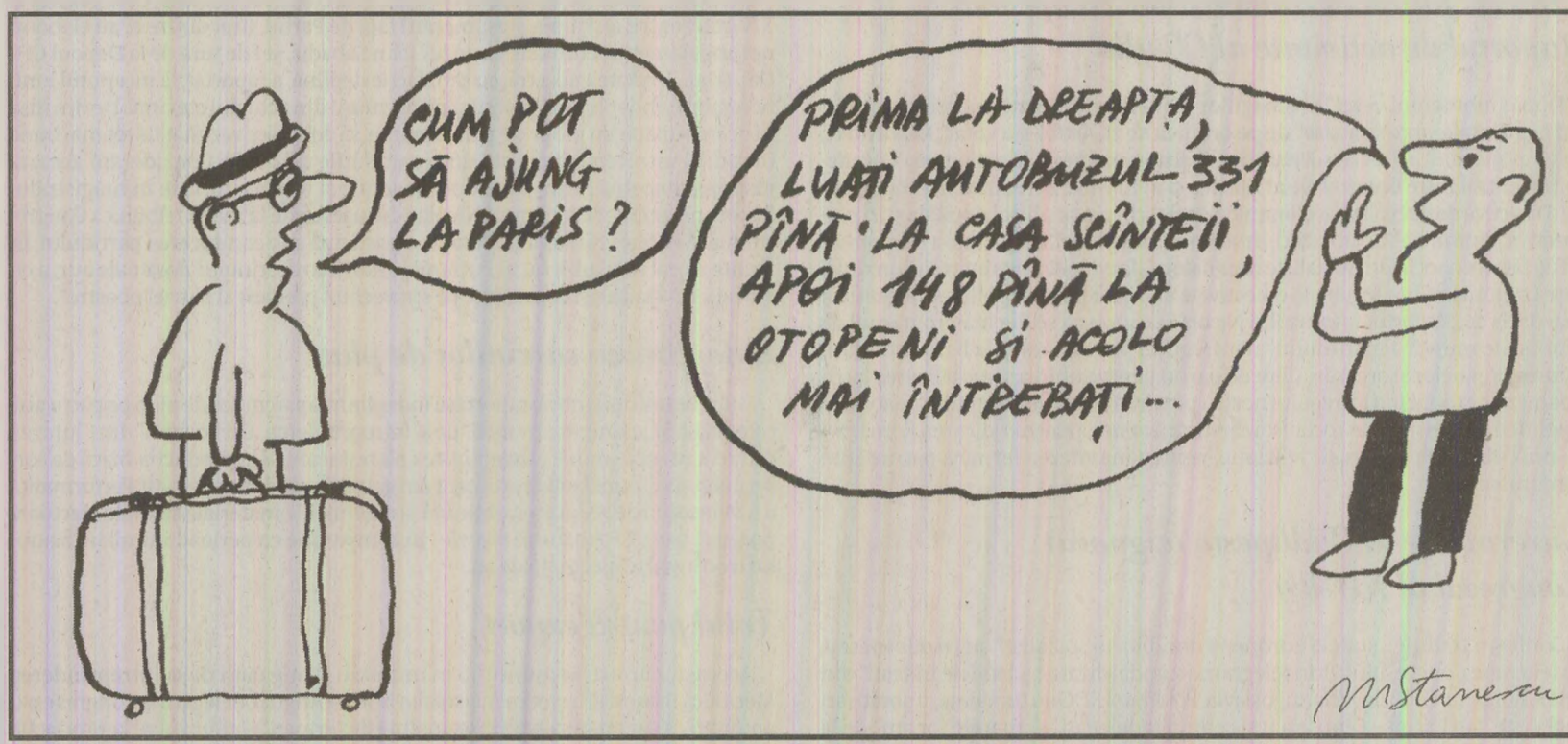
Andreea și Vali Iorga aveau aproape 25 de ani în 1989. „Totmai ce primisem un apartament, în același cartier cu parinții mei. Aveam credita la CEC și plăteam rate. Fetița noastră, Simina, avea pe atunci 5 ani, și cele mai multe amintiri din perioada aia sunt legate de ea. Fiind primul și singurul nostru copil, i-am urmărit copilăria și maturizarea cu fascinație. Eram foarte tineri...”

Era ca un burete. Întotdeauna a fost inteligentă și iute. Am înscris-o la grădiniță în anul acela și îmi aduc aminte că, din prima zi, ne-a venit acasă cu frânturi de poezii despre Ceaușescu. Am întrebat-o cine a învățat-o și ne-a spus senină – „Tovarăș! Ne-a citit azi!”, povestește Andreea.

„Vă dați seama că, pe vremea aia, să ai un copil ca un magnetofon, care

înregistrează și redă cu acuratețe tot ce aude, nu era întotdeauna un lucru bun. Într-o seară, de exemplu, eram cu ea la administrație, să plătesc întretinerea. Ca de obicei, la ora respectivă, s-a întrerupt curentul. Nici unul dintre vecinii mei, care erau la coadă, n-a zis nimic. Așteptam cu toții, cuminti, ca administratorul să scoată din sertar o lumânare pe care să o aprindă pe masă și să-și continue treaba. În liniștea aia, în care toți bombăneam în gând, s-a auzit glasul cristalin al Siminei mele, zicând nervoasă – „Mama voastră de comuniști împuțit!”, Asta era vorba lui taică-su, Dumnezeu să-l odihnească, care aveam de tras din pricina re-gimului. În secunda aia am înghețat. Era întuneric, am strâns-o puternic de mână pe Simina și ea mi-a strigat –

(Continuare în pag. a II-a)

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Vaclav Havel: „Noi nu ne vom răzbuna pe nimeni...”

Prin Praga circula zvonurile cum că la periferia Capitalei s-ar fi strâns...

(Continuare în pag. 1 și 11)

Toamna fierbinte a Congresului al XIV-lea

(Urmare din pag. 1)

14 întrebări

La 8 noiembrie 1989, postul de radio Europa Liberă a difuzat 14 întrebări adresate de Alexandru Melian, profesor la Facultatea de Litere din cadrul Universității București...

La 11 noiembrie 1989, înaintea de Congres, pe străzile Brezoiului și Kogălniceanu din București...

Cinism și lășitate

În prima zi a Congresului al XIV-lea al PCR, Ceaușescu a citit timp de șase ore (!) raportul politic, un document cu 24 de capitole...

În timp de Nicolae Ceaușescu vorbea în Congres despre creșterea consumului alimentelor de la 1.800 la 3.300 de calorii zilnic pe cap de locuitor...

convinei.

Cinismul dictatorului s-a văzut când acesta s-a referit la alimentație în timp ce țara se confrunta de câțiva ani cu lipsuri mari...

Când a fost la vot, Congresul l-a reales pe dictator, participații dovedindu-și astfel lășitatea, oportunistul, complicitatea...

Tacășuri de... pește

Românii care au trăit acele vremuri nu pot uita, ce minunat este socialismul... În București, „minunățiile” aceluia regim erau: ulei și zahăr pe cartelă...

gent de rufe, hârtie igienică, unt, cafea nu se mai găseau. În loc de cafea, comerțul oferea un amestec ciudat pe care mulțimi îl au poreclit „nechezol”, aluzie la hrana cailor...

duminică circula o dată mașinile cu număr par, altă dată cele cu număr impar.

Cel mai urât fiu

Pentru a fi sigur că va fi „reales la al XIV-lea Congres”, Ceaușescu a lansat o campanie atât de insistentă și agresivă, încât românii se simțeau „călcați pe nervi”...

ARTICOLUL ZILEI!

ATENȚIE, SÂMBĂȚĂ FILMĂM!

Atunci când filmul - nu, nu filmul ca produs finit, nu filmul operă de artă sau divertisment la îndemână - filmul ca lume, filmul în facerea, filmul - mijloc de existență și proces de producție, filmul invaziie neprevăzută se apropie de noi...

cade pe felul în care cinematograful ajunge să-și lepede morga, cedând în fața adevărului unei situații de viață.

Cineștiți pătrund siguri pe ei, având orgoliul misiunii lor, convingși că au dreptul să revendice tuturor orice sacrificiu pe altarul celei de-a șaptea arte...

Multe, foarte multe intenții remarcabile în filmul „Atenție, sâmbăta filmăm!” și o lăudabilă capacitate de a surprinde ale autenticității detaliile simple ale vieții și de a le agrementa cu momente comice.

Irina Popescu Boieru Cinema, nr. 11/1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Copiii spun adevăruri trăsnete

(Urmare din pag. 1)

Aveau admirație în privire, dar și amărăciunea aia pe care o ai când știi că ți-ai plăcut să fi fost tu ăla care să...

„Ei! Eu am și băcut-o o dată, sărăcuța de ea”, își aminteste Andreea.

„Eram cu ea în fața blocului într-o duminică. Ea se juca cu fetițele, eu eram cu câteva vecine, mămicii și ele, la banca de la scară, poveșteam. La un moment dat, fetele au început să adune frunze, flori, pietricele, nisip și să le însire pe treptele de la intrarea în bloc...

trat acuratețea cu care imitau cozile obișnuite la de toate. Acum mă tristez când mă gândesc la copiii noștri de 5, 6, 7 ani, care aveau exercițiul cozii intrat în sânge...

„Tragedia” s-a petrecut imediat după acest moment amuzant. Una dintre fetițe se apropie de Simina. N-am sesizat ce i-a cerut din toate frunzele pe care le avea acolo...

(a consemnat Andreea SMINCHISE)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

ieri, la Uniune, la orele zece, s-o întâlnesc pe doamna K. Același zălă, însoțită, adevărat miracol pentru anotimp. Calea, pustie. Rar, câte o mașină...

mai odihnită, dar încă o dată mi-e evidentă îmbătrânirea și starea ei tensionată. Îi explic scopul vizitei ratate și îi trec picul cu suma adunată pentru Mircea. Grijiile lor, foarte mari...

Ziarele reproduc cuvântarea lui Dere la Congres, ca delegat al organizației municipiului București: congresul intrunește în „aula patriei” intru-popul, „este un congres al poporului român pentru viitorul poporului român...”

Mircea Zăciu, Jurnal, IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 455-456

Ilarion ȚIU

Nu mă pot ocupa de Ernst Mach și asta e tragic. Dar mai am puțin și scap la libertate. „Patria mea este libertatea” - iată un posibil titlu de carte! Deocamdată nu am patrie, dar trebuie să am.

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

„Așa ne vom face datoria!”. În nici o lună de zile, copii patriei au scăpat de „viitorul luminos comunist” pe care îl pregătea Ceaușescu pentru ei.

„Marele forum al comunistilor” a aprobat Raportul de activitate al CC-ului

După „momentul vesel” al omagiilor pionierilor, delegații la Congres au trecut la punctele „mai serioase” de pe ordinea de zi. Astfel, s-a votat „Raportul cu privire la stadiul actual al societății socialiste românești, la activitatea Comitetului Central între Congreșele al XIII-lea și al XIV-lea...”

Guvernul de la Budapesta a ignorat Congresul al XIV-lea

Conform tradiției, statele europene din „blocul socialist” au trimis mesaje de felicitare Congresului. Prin telegram standardezitate „partidele frățеști” din URSS, Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia și RDG au transmis „îmbrașări socialiste” lui Nicolae Ceaușescu și celorlalți delegați la „marele forum” de la București.

lui Muncitoresc Socialist Ungar”. În document se preciza: „Comuniștii unguri sunt convingiți că relațiile ungaro-române, încordate ca urmare a contrarevoluției, vor reveni la o stare firească...

Angajamente în fața Partidului

Muncitorii din fabrici și uzine erau ținuiți la curent cu lucrările Congresului al XIV-lea. Pentru a-și arăta atașamentul față de Partid, unii dintre ei au elaborat noi angajamente, cum este cazul lui Ioan Sabadiș, șef de tură de la Depoul CFR Dej-Triaș...

Îndeplinirea sarcinilor de plan

După ce la 8 noiembrie raportase îndeplinirea sarcinilor de plan pe patru ani, colectivul de „oamenii muncii” de la Întreprinderea „Carbochim” din Cluj-avea de făcut un nou anunț - îndeplinirea planului anual la producția fizică de corpură abrazive...

Totul pentru export

Aceeași „dăruire în muncă” o manifestau și angajații de la Întreprinderea Mecanică Brașov. Prin vocea maestrului Mircea Anghel, delegații la Congres erau anunțați că unitatea sa realizase, înainte de termen, planul anual la producția marfă și la export...

de echipă Iosif Kurucz, Claudia Horondenschi și Anisoara Dobrin (sudor), toți evidențiați în întrecerea socialistă.

Grija Tovarășilor pentru educație

Comitetul de Partid al Centrului universitar Timișoara a trimis pe adresa Congresului al XIV-lea o telegramă prin care și-și arăta recunoștința pentru eforturile lui Nicolae Ceaușescu de dezvoltare a învățământului...

Mihail Gorbaciov i-a trimis lui Nicolae Ceaușescu, în a treia zi a Congresului, o scrisoare în care îl informa despre reuniunea de la Malta. Conținutul său a ajuns în atenția secretarului general al PCR prin intermediul unei note întocmită de generalul Constantin Olteanu FOTO: Arhivele Naționale

CUM L-A ANUNȚAT GORBACIOV PE PREȘEDINTELE RSR DE REUNIUNEA DE LA MALTA

(Urmare din pag. 1)

2. Interdependența crescândă a statelor, deosebit de vizibilă pe continentul european, necesită să se pună capăt războaielor „rațboiului rece”, politicii și psihologiei născute, sau generate de confruntarea dintre blocuri. Ce transformări sunt necesare în legătură cu aceasta, în ce direcție și în ce ritmuri vor avea loc transformările, se poate hotărî numai în contextul și ca urmare a unui dialog general-european constructiv, și în această privință noi nu trebuie să pornim de la zero. Există un fundament bun – Actul de la Helsinki, se desfășoară cu succes procesul general-european, în cadrul căruia SUA anada participă pe baze de egalitate.

Uniunea Sovietică și aliații săi sunt gata – și au confirmat aceasta prin acțiuni practice – să reducă până la minimul rezonabil forțele armate și armamentele, să treacă de la confruntare la colaborare, practic în toate domeniile.

Noi suntem gata – și în această privință există dovezi serioase – să respectăm drepturile omului, să lucrăm mână în mână cu fiecare dintre cei care tind spre dezvoltarea tradițiilor umaniste europene, spre îmbogățirea culturii europene, a gândirii tehnologice, spre căutarea unor căi sigure din punct de vedere ecologic de dezvoltare a civilizației.

3. Cele mai curajoase schimbări de pe continentul nostru pot fi însă încununete de succes și pot fi reciproc avantajoase numai în condițiile menținerii și întăririi bazelor stabilității europene. Acestea nu trebuie să afecteze realitățile teritoriale politice istorice, să renască pretenții teritoriale vechi sau să dea naștere altora noi, să afecteze granițele existente ale statelor europene. Tocmai aici se ascund cauzele primului și

celui de-al doilea război mondial. Pacea în Europa va rămâne trainică atâta timp cât va fi închisă această „cutie a Pandorei”.

4. Pașii cunoscuți întreprinși în ultima vreme de RD Germană au dat naștere multor zvonuri privind „problema germană”, perspectivele unirii Germaniei. Noi nu intenționăm să intrăm într-o dezbateră detaliată a acestei probleme, dar considerăm în mod ferm că existența și dezvoltarea RDG în toți acești ani a fost și rămâne garanția cea mai importantă a echilibrului european, a păcii și stabilității internaționale. RDG, stat suveran, membru al Tratatului de la Varșovia a fost și rămâne aliatul nostru strategic din Europa. Din câte înțelegem noi, politicienii cu simț de răspundere din Occident înțeleg bine această realitate. Nu pot fi însă subapreciate pericolele provocate de pasiunile și stările de spirit revanșiste, care se inviorează. Încingerea acestora este capabilă să submineze încrederea ce se formează și chiar să dea înapoi toate realizările de importanță istorică în dezvoltarea raporturilor dintre Est și Vest.

O trăsătură esențială a noii gândiri politice o constituie deideologizarea raporturilor interstatale. Aceasta contribuie la avansarea dinamică pe calea conlucrării constructive practice, a întăririi încrederii.

În legătură cu aceasta, sunt inconsistente și mioape încercările de a infățșa restrucurarea din Uniunea Sovietică, reformele dintr-o serie de țări socialiste, drept o mărturie, chipurile, a „eșecului socialismului”. În realitate, este vorba despre un proces de reinnoire a societății socialiste. Este necesar să se renunțe la stereotipurile „rațboiului rece”, la calculele mizând pe folosirea dificultăților temporare ale celeilalte părți în scopul realizării propriilor scopuri.

5. Trecerea la perioada pașnică a istoriei

europene necesită garanții reciproce, sigure, de securitate. În această direcție se desfășoară lucrările de la Viena. Aici se pune, inevitabil, și problema noului rol al Organizației Tratatului de la Varșovia și al NATO. În ceea ce privește viitorul apropiat, noi ne pronunțăm pentru transformarea lor în organizații politico-defensive, pentru stabilirea între ele nu pur și simplu a unor contacte episodice, ci a unor relații permanente reciproc utile, pentru instituționalizarea unei colaborări interblocuri. Aceasta poate constitui o nouă contribuție esențială la întărirea securității în Europa, la crearea unui asemenea grad de înțelegere reciprocă, care în final va permite apropierea momentului dizolvării ambelor alianțe. Acestea sunt considerentele în problemele europene pe care noi intenționăm să le abordăm în cadrul convorbirilor cu președintele SUA.

Imediat după întâlnirea de la Malta suntem gata să informăm despre rezultatele acesteia pe conducătorii statelor aliate.

În acest scop, la 4 decembrie 1989, s-ar putea organiza o întâlnire corespunzătoare la Moscova. Conducătorii statelor aliate ar putea să sosească la Moscova la 4 decembrie, în prima jumătate a zilei, în așa fel încât lucrările să înceapă la orele 15:30.

Se are în vedere ca din partea sovietică la întâlnire să participe tovarășii M.S. Gorbaciov, N.I. Rișkov, E.A. Șevardnadze, A.N. Takovlev.

Vă rugăm să ne comunicați componenta participanților la întâlnire din partea dumneavoastră.

Tovarășul secretar C. Olteanu i-a precizat ambasadorului că răspunsul părții române în legătură cu mesajul transmis urmează să fie comunicat ulterior, după ce va fi examinat de conducerea partidului.

23.XI.1989

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Vaclav Havel: „Noi nu ne vom răzbuna pe nimeni...”

(Urmare din pag. a II-a)

Praga, joi 23 noiembrie

Revanșa este o mâncare ce se consumă rece. La capătul a 21 de ani, Dubcek și-o savurează pe-a sa cu lăcomie. Ultimele lui apariții în public datează din anul 1969. În tot acest răstimp, zâmbetul i-a rămas același, neafectat de ridurile ce-i brăzdează fața. După destituirea sa, liderul „Primăverii de la Praga” se închisese în tăcere. Dubcek nu semănase Carta și acum se îngrijește mai mult de propriii trandafiri, decât de spini puterici. Vătămat, fără indoială, de infamile repetate neîncetate în regim pe socoteala politicii sale, el își rumegă pensia și amarăciunea. De la plecarea sa și până acum, a văzut lumina zilei o nouă generație.

Primele gesturi politice ale lui Gorbaciov îl fac să iasă din pesimism. Nimeni nu este profet în țara lui, își repetă Dubcek. Încă puțin, și ar denunța în gura mare plagiatul. De altfel, își acordă primul interviu de după destituirea cotidianului Partidului Comunist Italian, L'Unită, în ianuarie 1988: „Perestroika este indispensabilă, și eu o susțin deoarece o găsesc strâns legată de ceea ce am încercat noi să facem în urmă cu douăzeci de ani”. La 11 noiembrie a aceluiși an, Dubcek obține prima sa autorizație de a părăsi teritoriul țării. Numit *doctor honoris causa* al Universității din Bologna, el își susține cu pasiune la fața locului politica de reformă și-l citează pe Sfântul Francisc din Assisi: „Dumnezeul meu, dă-mi îndeajuns de multă umilință, ca să suport lucrurile pe care nu le pot schimba, și dă-mi îndeajuns de mult curaj, ca să schimb lucrurile pe care le pot schimba, și dă-mi îndeajuns de multă inteligență, ca să fac deosebirea între aceste două feluri de lucruri”. În cursul acestei vizite, Dubcek se întâlnește cu Achille Occhetto, șeful Partidului Comunist, cu Bettino Craxi, șeful Partidului Socialist, și cu Papa! Autoritățile nu îi vor mai reînnoi autorizația de ieșire din țară, în pofida solicitării presante a Franței de a-l primi pe Dubcek cu prilejul bicentenarului Revoluției. În 1989, fostul lider acordă două interviuri televizate: unul, transmis în aprilie la televiziunea maghiară, iar celălalt, în luna octombrie, la televiziunea... din Leningrad! Ambele, înregistrate clandestin, sunt date pe post la ore de vârf. În afară de Praga și de București, „Primăvara de la Praga” nu mai constituie nicăieri un tabu!

Dubcek le rezervă slovacilor prima sa intervenție publică din țară. La Bratislava, omul care aduce cu el niște amintiri atât de frumoase este așteptat de peste 50.000 de oameni. „După atâția ani, îmi înalt din nou glasul pentru a mă alătura acestei mari mișcări de masă, care își propune să renoveze societatea noastră. Vreau să fiu parte impli-

cată în ea.” Dubcek aduce un omagiu recent înființatei mișcări slovace, Opinia Publică împotriva Violenței, un alter ego al Forumului Civic din Praga, evidențiind în acest discurs, destul de scurt, continuitatea dintre „Primăvara de la Praga” și mișcarea de astăzi, descendentă ei: „Voi, tânăra generație, sunteți cei care readuceți la viață ideea de socialism cu față umană...”.

La Praga, Forumul Civic se mută într-un teatru cu nume predestinat: „Lanterna Magică”. Sună ca o invitație la visare, iar cehoslovacii nu se feresc să-i dea curs. Vaclav Havel și apropiații săi pun la punct strategia în lojele 10 și 11, situate la capătul unui coridor supraîncălzit. Protecția personală a dramaturgului este asigurată de John Bock, un bărbos cu părul rar și înnodat cu un șiret la spate, vechi prieten de-al său și karatist de talent. În caz de necesitate, elevii acestuia sunt pregătiți să intervină.

Celelalte săli ale teatrului – fumoarul, scena, bufetul – găzduiesc restul protagoniștilor acestui spectacol improvizat, al cărui act final nu e cunoscut, deocamdată, de nimeni. De-a lungul zilelor, „acest bebeluș de patru zile”, după expresia lui Havel, se structurează neîncetat. Călea cea mai sigură pentru a trece pragul Forumului Civic este recomandarea personală. În consecință, aici pot fi găsiți toți „bătrânii” bombănitori ai Opoziției: foști zia-riști sau profesori universitari siliți după 1968 să spele geamurile, să supravegheze cazanele de termoficare sau să păzească parcurile. Mai pot fi întâlnite și celelalte curente ale Cartei '77, în toată diversitatea lor. Forumul își deschide portile deoptrivă protagoniștilor celor mai recentii ai revoluției: studenții, actorii și muncitorii. Unul dintre aceștia, Petr Miller, tehnician la uzinele CKD, capăt al reală autoritate asupra grupului. Miller va deveni ministrul Muncii. În sfârșit, o serie de economiști, membri ai Institutului de Prognoză al Academiei de Științe Cehoslovace, aureolați de o anumită independență, își pun și ei competența în slujba acestui aerogap disparat. Vaclav Klaus, un bărbat cu ochelari rotunzi și păr argintiu, discipol al americanului ultraliberal Milton Friedman, își începe aici cea de-a doua carieră, care-l va conduce, în 1990, la postul de prim-ministru.

Reuniunile generale îi desemnează pe membrii comisiilor din ce în ce mai numeroase, ce urmează să reflecteze la problemele imediate și la cele de perspectivă din toate sectoarele societății. Din grija pentru păstrarea unui anumit echilibru, ele sunt formate într-un muncitor, un student, un economist etc. Lipsit de structuri alese, Forumul caută să impace principiul eficienței cu menținerea unui mod de funcționare democratic. Personalitatea și autoritatea lui Havel permit acestei neobișnuite echipe să-și depășească dezbinările originare și să vâslească în aceeași direcție.

Ziua începe cu o veste bună, sosită de la Bratislava, capitala Slovaciei. Pentru prima oară, tribunalul achită un opozant, pe nume Jan Carnogurski, „deoarece Curtea nu poate nega dreptul unui om de a-și exprima opinia personală”. Magistratii deliberaseră o noapte întreagă înainte de a da acest verdict care marchează nașterea independenței magistraturii din această țară. Catolic în vârstă de 45 de ani, Carnogurski, care e avocat de meserie și militează pentru drepturile omului, reprezintă une dintre cele mai emblematiche personalități ale opoziției slovace. În semn de protest, Dubcek venise în ajun la tribunal pentru a-i lua apărarea. Acuzat de subversiune, militantul risca să ia până la zece ani închisoare. Dacă magistratii au ajuns să nu se mai supună orbește, atunci totul devine de-acum posibil...

Ca în fiecare zi, orașul e invadat de o mulțime din ce în ce mai numeroasă, care se revărsă în Piața Venceslas – unde Dubcek pare-se că urmează să ia cuvântul –, dar și în alte cartiere. (...)

Telespectatorii văd imagini de la mitingul lui Dubcek, desfășurat la Bratislava, în fața a cincizeci de mii de oameni. Praga e cuprinsă alternativ de frig și febră. Totul depinde acum de plenera de mâine. Intervenția televizată a generalului Vaclavik, ministrul Apărării, temperează entuziasmul celor mai optimiști: la ora 20:40, televiziunea își interrupe programul pentru a-l prezenta pe ministrul Apărării. Acesta, purtând uniformă, îi critică pe studenții care, „după ce s-au adunat în Piața Venceslas, se întorc acasă la părinți ca să mănânce”, și pe „oamenii de cultură și pe artiști, ale căror venituri materiale sunt considerabile”, și le lansează un avertisment: „Respingem anarhia răspândită de forțele antisocialiste, interne și externe. Sprijinim activ eforturile Comitetului Central al PCC, ale guvernului și ale majorității comunităților de-a depăși situația politică complexă prin instaurarea calmului și a ordinii.” (...)

„Dubcek s-a aflat opt luni la putere și s-a arătat incapabil să mențină ordinea socială și să găsească soluții bune, și atunci Partidul l-a destituit pentru incompetență. A fost destituit în mod democratic și exclus în mod democratic, deoarece era incapabil să rezolve problemele. Iar acum, el ar vrea să umble peste tot, dându-se drept Mesia!” În legătură cu „cazul” Havel, Jakes își preciza tactica personală: „Noi credem că trebuie să vorbim mai puțin despre el, deoarece el l-au ales ca port-drapel, și cu cât îl vom persecuta mai mult, cu atât va apărea drept erou. Voi trebuie să ne ajutăm să demonstrăm că Havel este criticat nu numai de Comitetul Central și de guvern, ci și de bază, de populație în general.”

Christian Duplan, Vincent Giret, *Viața în rosu. Nesupușii. Varșovia, Praga, Budapesta, București*, vol. IV, București, Editura Nemira, 2000, p. 210-215

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITTIT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

Ceaușescu, Petrescu: două familii la putere

(Urmare din pag. 1)

Ca un element de surpriză a fost acordul organizatorilor de a ne permite accesul în Sala Palatului în timpul dezbaterilor. Și, mai mult, posibilitatea de a intervieva delegații. Alternativa era o vizită organizată într-o cooperativă agricolă model de la marginea Bucureștiului, care includea un prânz uzat cu Pepsi-Cola imbuteliată acolo.

A fost mult mai instructiv să ascultăm schimbul de replici dintre ministrul Educației, Iuliu Furo, și o jurnalistă americană în legătură cu libertatea și frica: libertatea de a putea merge pe stradă și de a opri și întreba oamenii obișnuți care este părerea lor despre Congres și despre politica conducătorilor țării; frica trecătorilor. „Eu sunt delegat și candidat, nu îmi e frică de voi și de întrebările voastre: vă rog doar să scrieți adevărul, să descrieți doar ceea ce vedeți, ce auziți, nu alte lucruri... inexistența unei opoziții în sistemul socialist nu ne arată că sistemul ar fi mai puțin sănătos.”

În România, toți sunt membri de partid

Altfel spus: toată România aprobă modul nostru de acțiune. Dar cum să interpretăm

lipsa de entuziasm a audienței atunci când i-a venit rândul la cuvânt fiului conducătorului, în calitate sa de prim-secretar al județului Sibiu? Nicu Ceaușescu s-a prezentat îmbrăcat impecabil cu un elegant costum gri, a pierdut câteva minute ridicând în slăvi clarviziunea secretarului general, laudând activitatea lui Nicolae Ceaușescu, care a deschis un drum luminos în istoria țării, nu a uitat să aducă un omagiu activității științifice a tovarășei Elena Ceaușescu. Tata și mama, dar fără a fi numiți astfel. Tatăl și-a păstrat atitudinea de părinte inflexibil, în schimb mama Elena și-a concentrat toată atenția, aplecată în față deasupra mesei prezidiului în timp ce fiul cu o voce plăcută citea despre succesele din domeniul agricol (am avut cea mai bună recoltă din toate timpurile) și economic ale ultimului plan cincinal.

Dar puține aplauze, nouă minute de discurs fără nici o întrerupere, mai puțin ovățiile de la început, când a fost vorba despre magistralul raport prezentat congresului de tatăl său... Și bineînțeles, ovățiile adresate tot tatălui său, la sfârșitul discursului. Fiul și frații. Într-adevăr, sunt mulți Ceaușești candidați pentru organele centrale ale PCR, așa cum nu lipsesc nici câțiva membri ai familiei Petrescu, familia soției conducătorului, printre care și primarul

Bucureștiului, Barbu Petrescu. În afară de Nicu, a fost prezent în premieră fratele său mai mare, Valentin, președintele echipei de fotbal Steaua. Au candidat din nou frații lui Nicolae Ceaușescu, Ilie și Ion, deja membri în organele centrale ale partidului. Generalul-locotenent Ilie este profesor la Academia Militară din București și este istoricul comunismului din România.

Un partid care își reafirmă cu orice ocazie originalitatea și independența în contextul socialismului internațional: acesta este motivul izolării actuale a României, potrivit ministrului adjunct de Externe, Constantin Oancea, și a directorilor din minister Constantin Ene, Dumitru Anoiu, Lucian Petrescu. În consecință, măsuri de precauție: cum ar fi sechestrarea documentelor unor jurnaliști străini, pentru că ar fi fost vorba despre articole „care ne denigrează țara”. Despre faptul că este foarte dificil pentru cetățenii români să călătorească în afara țării: „Este adevărat, ieșirile peste hotare sunt limitate. Dar facem asta din motive economice: altfel, am avea mulți cetățeni români călătorind prin Europa și cheltuindu-și banii acolo, după cum știți, călătoriile costă bani...”.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

LITURGHIA LUI CEAUȘESCU SE OFICIAZĂ CU UȘILE ÎNCHISE

În La Repubblica din 22 noiembrie 1989 Leonardo Coen scria despre atmosfera de piesă de teatru absurd transmisă de unanimitatea impusă pe linie de partid în zilele congresului PCR. O telegramă a lui Gorbaciov, pe lângă felicitările adresate lui Ceaușescu, conținea și o invitație subtilă la mai multă reflecție asupra unui socialism reformat.

Lucrările celui de-al XIV-lea Congres sunt tabu pentru jurnaliști până vineri, când vom fi din nou admiși la ceremonia de închidere pentru a asista la anunțata reinvestitură a lui Ceaușescu. Un delegat al partidului comunist belgian, care a preferat să plece din sală după o dimineată de intervenții plictisitoare, mi-a mărturisit că se pare grotescă toată această liturghie a unanimității și a consensului absolut. Pentru presă a fost organizată ieri o întâlnire cu ministrul de Finanțe, Ion Zipe, al Agriculturii, Viorel Vizureanu, al Comerțului Exterior, Ștefan Stancu, și al Educației, Vioreca Neculau. Cozile din fața magazinelor? Evident, sunt doar prea mulți pietoni pe stradă. Lipsa aprovizionării? Este vorba de o proastă distribuție. Economie de piață? De ce? La noi funcționează deja legea cererii și a ofertei. Nivelul de trai pare să fie foarte modest... Se minunau de întrebările noastre. Chiar și jurnaliștii ruși zâmbeau. De la Moscova a sosit deja tradiționala telegramă de salutări din partea lui Gorbaciov, iar televiziunea de stat a citat-o la telegazeta, în timp ce pe ecran rula imaginea cu Ceaușescu. Nu se știe dacă zările de azi vor publica textul integral al mesajului de la Kremlin.

Pentru că printre rânduri se poate citi cu ușurință invitația făcută Partidului Comunist Român de a reflecta asupra modalității de a crea un socialism mai deschis.

Bucureștii sub clar de Lună

Dar aici, la București, totul pare a fi în intineric: black-out complet în ceea ce privește știrile din restul lumii, din Europa de Est, despre precipitarea evenimentelor din Cehoslovacia sau despre schimbările din Bulgaria. Știri? La televizor, la ora 21, ne exaltăm aflând despre agricultura în epoca Nicolae Ceaușescu. Mai bine mergi la cinema. La Patria, care se află pe marele bulevard central Magheru, rulează „Mircea”, un film istoric regizat și interpretat de Sergiu Nicolaescu, un actor bun care seamănă cu Richard Burton cu barba lui lungă și grizonată. Patru spectacole pe zi, primul la ora 9 dimineața, 12 lei biletul pentru locu-

Jurnaliștii străini au participat doar la deschiderea Congresului al XIV-lea și la ceremonia de închidere, când s-a anunțat reinvestitura lui Ceaușescu. FOTO: AGERPRES

rile mai bune, la cursul de schimb oficial însemnând 1,25 dolari. Un român câștigă 3.000 de lei cu care trebuie să plătească chiria (în medie 600 de lei), lumina, gazul, transportul, și mai presus de orice altceva alimentele, care nu pot fi întotdeauna găsite. Datorită congresului alimentele care până în urmă cu câteva zile lipseau cu desăvârșire au reapărut: rafturi: ouă, fructe, legume, carne - dar nu prea multă. Dar cozile sunt aceleași, indiferent ce ne spun responsabilii partidului. În fața hotelului Continental, la doi pași de sediul miliției și nu departe de Sala Palatului, unde se ține congresul partidului, zeci de persoane se bat să prindă câte o ciocolată. Pare o scenă desprinsă dintr-un film neorealism. Nicolae Ceaușescu, în lungul raport despre starea actuală a societății socialiste românești, susține că din punct de vedere alimentar poporul său nu se confruntă cu nici o problemă, că nivelul de trai a crescut simțitor, și asta este evident pentru oricine vizitează România. Datori-

tă succesului societății socialiste multilaterale dezvoltate. Într-adevăr, fiecare dintre cele 23 de milioane de locuitori consumă 90 kg de carne anual. Dacă este carne de vacă, de porc sau de pui, nu se specifică. Nu lipsește și o muștrare indirectă a responsabililor cu agricultura și zootehnia: există întârzieri în ceea ce privește efectivele de bovine și de ovine. Cum se împacă asta cu măsura de raționalizare care prevede la București un kilogram de carne, inclusiv cu os, un litru de ulei, un kilogram și jumătate de zahăr pe lună? Centralismul absolut cere sacrificii imense. Localurile publice se închid la 9 seara sau cel târziu la ora 11. Lumina este raționalizată drastic. Încalzirea este redusă la minimum, 4-7 ore pe zi. La cinema Patria lumea stă incostomănită ca și cum s-ar afla pe stadion: apoi, pentru încălzire, sunt isprăvile legendarului Mircea, principelui al Valahiei, care se luptă cu turcii din 1386 până în 1418, fără să se teamă de puterea sultanului Baiazid. După o oră de film, plicurile sunt înghețate

boacă. Cu toate acestea, la cinema te consolezi cu Mircea, zis cel Bătrân, care împarte cu înțelepciune dreptatea. Puterea trebuie să fie prerogativa exclusivă a celor care sunt conștienți că România trebuie să rămână unită, autonomă, independentă. Cum și-ar fi dorit Mircea. Cum o dorește Ceaușescu, favorizând o cultură eminate patriotică (pagina 107 a raportului), și cere printre altele realizarea unor filme de tip nou. Industria cinematografică românească are un standard de calitate bun: cinci societăți de stat producătoare de film, circa 100 de producții pe an. O nouă producție Sergiu Nicolaescu se pregătește: de data asta dedicată eroiului Decelbal. Ceaușescu în persoană a ținut să vorbească în fața celor 3.300 de delegați despre daci și despre crearea primului stat centralizat între Carpați, Dunăre și Marea Neagră. Socialism științific, patriotic și, de ce nu, cinematografic. O formulă populară: asfixiați de propagandă care inundă librăriile și televiziunea, oamenii se

duc la cele 150 de teatre și 5.500 de cinematografe, cu sentimentul că vor petrece câteva ore fără compromisuri. Pentru că nu vor fi intruziuni politice, nici documentare festive. Doar filmul sau piesa de teatru.

Un apel al lui Eugen Ionescu

Dramaturgul de origine română Eugen Ionescu a cerut joi, 23 noiembrie, la Paris, liderilor țărilor din Vest și Est să-și folosească toată puterea de influență pentru a putea obține plecarea numărului unu român, Nicolae Ceaușescu.

„A venit timpul, spune el, ca oamenii politici să-și folosească influența și puterea pentru a ajuta această țară, aflată la doar două ore de Paris cu avionul, să scape de dictator.”

InfoMina

CALENDARUL DE PERETE

Matei Millo – un deschizător de drumuri al teatrului românesc

„Millo este un adevărat artist, singurul cu care ne putem mândri pe bună dreptate. Pozează un repertoriu original, național, a creat tipuri care vor rămâne, și teatrul său mă îndeamnă să scriu pentru scenă.” Iată o caracterizare și o mărturisire semnate Vasile Alecsandri, menite să străbată timpul (ca și faima celui la care se referă). Matei Millo (1814-1896). Originea sa îi asigurase lui Matei Millo rangul de comis mare. El a aspirat însă (trezind peste prejudecățile vremii, sacrificându-și poziția socială și averea) să dobândească prin forțe proprii un alt titlu, de o mai certă noblete: acela de ilustrator și interpret, consemnat la loc de cinste în istoria teatrului românesc. (...) De altfel, pasiunea lui Millo pentru teatru se afirmase mai dinainte, căci tânărul Millo a jucat în „Serbarea păstorilor

moldoveni”, de Gheorghe Asachi, și tot în acel an (1834) a scris și a evoluat în piesa alegorică „Serbarea oștășească”. Această activitate timpurie s-a continuat cu un lung șir de spectacole și evoluții actoricești și cu mai multe tentative de scriere a unor lucrări originale. Cea mai cunoscută dintre acestea: „Baba Hârca” prima operă românească (muzica: Al. Flechtenmacher), la premiera căreia autorul și regizorul evolua în rolul titular. În chip firesc, acest dăruit și inimos actor, autor, director de scenă, conducător de trupă a ajuns și director al Teatrului Național din Iași și al Teatrului Național din București, manifestându-și via preocupare pentru reformarea teatrului, de îndrumarea lui pe un făgăș cât mai adecvat misiunii formative asumate. Calendar, 23 noiembrie 1989

SALUTĂRI DIN... CÂMPULUNG MUSCEL!

Ilustrată tipărită de OSETCM și difuzată de Poșta Română

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

PC Francez: „Divergențele noastre cu PCR sunt grave“

La 23 noiembrie 1989, Radio Europa Liberă (REL) a difuzat un comunicat de presă al Keston College, organizație ce monitoriza problemele religioase din Europa de Est. Redăm în continuare acest comunicat. „Printr-o mișcare surpriză, baptistul român Nestor-Corneliu Popescu a fost eliberat din spitalul psihiatric și expulzat din România către Vest. Conform Open Doors, ieri dimineață (22 noiembrie), la ora cinci dimineața el a fost scos din spitalul psihiatric Poiana Mare și condus la aeroportul București și urcat în avion. Soția sa Mihaela și cei doi copii au fost conduși la același avion și toți au zburat la Roma. În timpul zborului Nestor a fost ținut izolat de ceilalți pasageri. Nestor Popescu a lucrat ca editor de film la Studiourile Animafilm, de unde a fost dat afară la scurt timp după ce a devenit baptist. El a fost acuzat de către autorități că denigrează politica PCR și că duce o propagandă religioasă la locul de muncă. A fost arestat în vara lui 1987 și închis ceva mai târziu la spitalul psihiatric Poiana Mare. Soția sa a trebuit să parcurgă 700 de kilometri pentru a-l vizita. La 28 octombrie, Mihaela a reușit să obțină un pașaport de la autoritățile române pentru ea, Nestor și pentru copii. Ambasada americană a făcut numeroase presiuni pentru ca Nestor să fie eliberat și pentru a i se permite familiei să emigreze. La aeroportul din Roma, Nestor a fost primit de către membrii Comitetului Nestor Popescu, grup care a desfășurat campanii pentru eliberarea sa.”

Era vorba despre trei documente: un apel către toate guvernele lumii, un apel către toate guvernele țărilor socialiste și o scrisoare deschisă adresată poporului român și puterii de stat. Realizatorii REL justificau difuzarea documentelor prin aceea că: „Postul nostru de radio încurajează în mod programatic schimbul liber al ideilor și informațiilor, deasupra frontierelor și sistemelor politice, în numele principiilor și normelor internaționale prevăzute de Carta ONU, Acordurile de la Helsinki și alte documente adoptate în foruri internaționale care au fost semnate și ratificate de regimul de la București. Difuzarea textelor anunțate se integrează acestor principii și norme împărtășite și asumate de majoritatea guvernelor lumii, între care și cel român. Firește, nu putem decât saluta, în numele principiilor care stau la baza activității noastre, existența în România, în cadrul PCR a unei grupări care se pronunță pentru reforme și renunțarea la dictatură. Ne întrebăm însă în ce măsură un grup reformist din interiorul PCR este îndreptățit să se exprime în numele poporului român așa cum o face comitetul respectiv. În numele poporului român vor fi îndreptățite să se exprime doar conducătorii lui aleși, într-un sistem democratic și pluralist. Revenind acum la anomalitatea instăpănită în țară, și ratificată acum plenar, ca să spun așa, de cel de-al 14-lea Congres al PCR. Nu merită să pierdem prea multă vreme cu această mascaradă sinistru care stărnește în întreaga lume liberă, în majoritatea țărilor est-europene și cu siguranță și în rândurile poporului român, sechestrat în aceste zile de securitate și milite, stupoare și indignare. Ceaușescu îi spunea reprezentantului sovietic la congres, Vorotnikov, membru în biroul politic al partidului și președintele sovietului suprem al Republicii Sovietice Ruse, că însăși

prezența sa la actualul congres este un indiciu al bunelor legături dintre partidul comunist român și cel sovietic. Nu este chiar așa. Lăsând la o parte rezervele serioase ale sovieticilor față de actualul curs din România, exprimate univoc prin articolul de la 17 noiembrie publicat în Izvestia și răceala mesajului PCUS către PCR, semnalam de asemenea atitudinea exprimată de conducerea partidului comunist francez reprezentat la actualul congres de la București. «După ce ne-am hotărât să trimitem o delegație a PCF la congresul PCR, spunea la 21 noiembrie Pierre Blotin, membru al comitetului central al comunistilor francezi, ei bine, continua el, în loc să fim absenți și să ne exprimăm punctul de vedere de la Paris, am optat pentru prezența noastră la București, unde să exprimăm direct și cu franchețe ceea ce credem. Divergențele noastre cu PCR sunt grave. Noi comunistii francezi ne pronunțăm pentru apărarea drepturilor omului în întreaga lume. Noi suntem convinși că socialismul trebuie să fie o societate a justiției, a progresului și libertății pentru toți cetățenii unei țări. Suntem convinși că membrii PCR și poporul român confrunțați în prezent cu dificultăți serioase vor ști să găsească răspunsurile moderne și deci democratice care le vor permite să construiască o societate socialistă corespunzătoare exigențelor contemporane. Suntem decisi să cerem PCR anularea măsurilor luate împotriva tuturor bărbaților și femeilor din România pe baza atitudinii lor politice și să cerem respectarea integrală a libertăților și drepturilor omului.» Iată deci că simpla prezență a unor delegații străine la congresul PCR nu este așa cum crede Ceaușescu indiciu sigur al bunelor raporturi.”

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Instituție Centrală încadrează urgent electromecanici și paznici-portari la sediul central și platforma Otopeni.

Liceul industrial nr. 36 (Ion Creangă), perimetrul Pta. Unirii București str. Cuza Vodă 31, încadrează urgent prin concurs, conform legii 12/1971, bibliotecar cu studii superioare.

Întreprinderea Electromagnetica București încadrează de urgență portari, fochiști, pompieri, stenodactilograf cu domiciliul stabil în București sau sectorul Ilfov.

RECOOP (întreprindere de reclamă și publicitate) încadrează prin con-

курс și revizor gestiune.

Întreprinderea Poligrafică Luceafărul încadrează de urgență portari, paznici și controlori poartă - cât și muncitori necalificați cu domiciliul stabil în București.

VĂNZĂRI

Vând urgent cazan încălzire injectoare boiler, rezervor păcură, calorifer circular, compresoare și alte obiecte.

Vând multiple piese Fiat 127. Cumpăr set motor Dacia 1300.

Vând Dacia 1310, 57 000 km, an fabricație 1984.

Vând Video Taurus nou, telecomandă și cap video.

tv 23 noiembrie 1989

19:00 Telegazeta. Cronică lucrărilor marelui forum al comunistilor, al întregului popor

19:40 Congresul al XIV-lea - Congresul marilor victorii socialiste. Opinii, declarații, angajamente.

Redactor Florin Brătescu

19:55 România de azi, România de mâine. Legământ pentru marea patrie. Documentar.

Redactor Lucia Dumitrescu-Codreanu

20:05 Cultura în Epoca Nicolae Ceaușescu. Documentar.

Redactor Viorel Grecu

20:25 Partidului, din inima întregii țări! Cântec patriotice, revoluționare

20:45 Creșterea nivelului de trai - obiectiv fundamental al politicii partidului. Documentar.

Redactor Alexandru Popescu

21:20 Concepția inovatoare, revoluționară a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind rolul învățământului în formarea forței de muncă înalt calificate, a omului nou, multilateral pregătit.

Redactor Ion Chiulescu

21:40 Telegazeta

22:00 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost rece. Cerul a fost variabil în regiunile nordice și nord-estice ale țării. Au căzut precipitații mai ales sub formă de lapoviță ninsoare în zonele nordice și nord-estice. La munte au căzut precipitații sub formă de ninsoare. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări la munte unde a viscolit. Temperaturile minime au fost cuprinse între -10 și 0 grade, mai scăzute în depre-

siunile intramontane, dar mai ridicate în rest, cele maxime au fost cuprinse între -2 și +8 grade. Pe alocuri s-a produs ceață.

În București, vremea a fost rece. Cerul a fost variabil. Dimineață a burinat. Vântul a bătat slab până la moderat, cu slabe intensificări în cursul după-amiezii. Temperatura maximă s-a situat în jurul valorii de 5 grade, iar cea minimă între -1 și 0 grade.

amintiri

Un secret pe care îl știm cu toții...

Magazinele COOPERĂȚIEI DE CONSUM sînt bine aprovizionate cu un larg sortiment de mărfuri:

- produse alimentare (conserve de carne, legume, dulceață, gemuri, paste făinoase)
- obiecte de uz casnic
- articole electrotehnice
- confecții - încălțăminte
- produse de galanterie și cosmetice

CITADINE

ORIZONTAL: 1) Combinatul... „Casa Școlii”. 2) La intrarea în Obor! - Cinematograf bucureștean. 3) Ținut - Piață și stație de metrou cu același nume. 4) A risipi - Posed. 5) Constantin Tănase - Așa cum e cel... de Triumf (neart.). 6) Stație de metrou pe magistrală 1. 7) Înzestrare artistică - Cunoscut pictor român. 8) Nicolae Densușianu - Casa Centrală a Armatei (siglă) - Cântăreț antic. 9) Diminutiv feminin - Muzeul Științelor Naturii. 10) Spital clinic bucureștean - În vis!

VERTICAL: 1) Institut de învățământ superior bucureștean - Măsură agrară. 4) În timp! - A cunoaște. 5) A învinge (reg.) - Produs al Întreprinderii „Jehometal”. 6) Fluviu european - Stație de metrou pe magistrala 2. 7) Agenția Română de Impresariat Artistic (siglă) - La ieșirea din Pajura! - Țese! 8) Emblema de magazin - instrument muzical. 9) A se ivi - Țara noastră în codul rutier - Prefix. 10) Ambarcațiunea ce poate fi întălnită și pe lacurile bucureștene - Administrația Asiguratorilor de Stat (siglă)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dictionar: GIUI

Informația Bucureștilui, 1989